

การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม
 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 เขต 5 (จังหวัดลพบุรี)

Administration of basic education by parents to participate
 in secondary schools under Secondary Educational Service Area
 Office 5 (Lop Buri Province)

เอนก สนามทอง*

Aneg Sanamtong

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 (จังหวัดลพบุรี) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 388 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์กลุ่มเครือข่ายผู้ปกครอง 25 คน และการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยปรากฏดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดโครงสร้างหลักสูตร การออกแบบพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาระบบการส่งเสริมสนับสนุน การออกแบบการเรียนรู้ การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดรูปแบบวิธีการ เกณฑ์การตัดสิน เอกสารหลักฐานการศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และการจัดทำสาระหลักสูตร

2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน การรู้จักและคุ้นเคยกับบุคลากรในโรงเรียน ความสนใจและความสำคัญของการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ความรู้ความเข้าใจ การจัดประชุมคุณภาพด้านความรู้ และปรากฏว่า Adjusted $R^2 = .56$

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Student-Doctor of Public Administration Program, Pathumthani University

ผลการศึกษาครั้งนี้ ควรนำเสนอต่อผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดเป็นนโยบายและมีมาตรการในการดำเนินงานที่ชัดเจน ในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นการพัฒนาคนและสังคมที่ยั่งยืนต่อไป และโรงเรียนควรจัดกิจกรรมโดยเชิญผู้ปกครองหรือผู้แทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้น

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ/ การศึกษาขั้นพื้นฐาน/ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

Abstract

The objectives of this research were to study the status of parent participation in education management and to study factors relating to parent participation in education management Size of the sample was based on Krejcie and Morgan, (1970) table and convenient sampling was a technique used to select the samples of 388 Questionnaire was an instrument used for data collection, In addition, qualitative study was conducted by interviewing focused group of 25 parents. Hypothesis testing was conducted using stepwise multiple regression analysis.

The results were as follows.

1. Less degree of parent participation in education management : in Curriculum structure student development, development of promoting and supporting system, learning design, curriculum development criteria for decision making, education document, vision, commitment, activities, goal and content of curriculum
2. Factors relating to parent participation in education included education level, occupation, monthly income, status relating to the student, duration of staying in the community, knowing and familiarity with school personal degree of interest and importance of school activities, knowledge and understanding, school meeting and quality of knowledge. Adjusted $R^2 = .56$

It is recommended Thai the results of this study should be informed Administrators of the Ministry of Education. Parent participation in education management should be a policy and having measures for implementation for efficient education quality development to achieve sustainable society. Therefore the school should invite the parents or the community representatives to participate more in education management activities.

Keywords: Basic Education Management/ Parent Participation

บทนำ

การปฏิรูปการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เป็นแนวทางใหม่ ๆ ให้ครู พ่อแม่ ชุมชน มีอิสระในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา จัดหลักสูตร และการบริหารจัดการให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่กลมกลืนกับท้องถิ่น การลดทอน กรอบ กฎ ระเบียบ คำสั่งของส่วนกลาง เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการปฏิบัติ ดังนั้นหากโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในด้านการจัดการศึกษา ได้มีส่วนร่วมคิด วางแผน ร่วมปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบ ประเมินผลกับโรงเรียน ส่งเสริมความรู้ให้กับบุตรหลานในความปกครองทั้งที่บ้านที่ โรงเรียนเป็นประจำและสม่ำเสมอจะทำให้บุตรหลานประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงขึ้น และจะส่งผลให้บุตรหลานประสบผลสำเร็จในชีวิตด้วยเช่นกัน (เจตน์สุตา ทศานนท์, 2547)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (เอกสารอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหาร. 2550) ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาควรระลึกถึง ซึ่งมีหลัก 10 ประการ คือ 1) สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน 2) ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ 3) ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลน ไม่ว่างเฉย ทุกอย่างทำได้ หากตั้งใจทำ 4) ต้องหมั่นสร้างและปรุงแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชนและเพื่อร่วมงาน 5) อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่าย อยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกเวลา 6) หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม 7) ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ 8) พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา 9) หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงานบริษัท ห้าง ร้านค้า โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ 10) สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้างสัมพันธภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางการศึกษา พิจารณาถึงกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล และยังรวมถึงกิจกรรมทางการศึกษาที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วม พร้อมทั้งได้เสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาตามแนวคิดของ ไกลออนส์ รอบบิ้นส์และสมิธส์ ที่ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับการปัจจัย 2 ประการ คือ 1) มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน และ 2) มีการวางแผนที่ดี (ธีรภัทร์ เจริญดี, 2542)

บทบาทการเข้ามามีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาและระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของทุกภาคส่วนซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้เข้ามามีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสมและระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ก็พบว่าสัดส่วนงบประมาณในส่วนนี้ยังมีไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คันพบของนักวิจัยหลายท่านที่พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเป็นเรื่องของการบริจาคเงินและวัสดุสิ่งของมีมากกว่าการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา และยังได้กล่าวถึงปัญหาการมีส่วนร่วมว่าเกิดจากสาเหตุหลายประการซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ประการแรก ทศนคติของผู้บริหารและครูที่มองว่าผู้ปกครองมีความรู้ น้อยสถานศึกษาจึงไม่เอาใจใส่ที่จะถามความเห็น ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นผู้กำหนดสิ่งที่จะทำและวิธีดำเนินการเองแล้วจึงให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน การประเมินความสำเร็จในการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองจึงประเมินจากจำนวนเงินและสิ่งของที่รับบริจาค ประการที่สอง ลักษณะของความเป็นราชการของผู้บริหารและครูทำให้สถานศึกษาแบ่งแยกจากผู้ปกครองครูไม่เอาใจใส่ที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองให้มากขึ้นและไม่เห็นความสำคัญของการสร้างความคุ้นเคยกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองจึงไม่กล้าเข้ามาทำความสนทนาคู่กันกับผู้ปกครองและครูจึงไม่ทราบว่าคุณคนใดในชุมชนคนใดมีความรู้ ความสามารถและศักยภาพเรื่องใด การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาจึงเกิดปัญหาอุปสรรค ประการที่สาม สถานศึกษาขาดแนวความคิดที่เหมาะสมในการทำงานร่วมกับชุมชน หวังเพียงที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านทรัพยากรเพียงฝ่ายเดียว โดยสถานศึกษาไม่คิดที่จะทำในสิ่งที่จะเป็นการช่วยพัฒนาชุมชนด้านอื่นที่นอกเหนือไปจากการให้การศึกษาแก่บุตรหลานของประชาชนในชุมชน และประการสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาทำงานโดยยึดความคิดของตนเองเป็นหลักชุมชนจึงไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มศักยภาพ ผู้ปกครอง จึงมีความรู้สึกว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนฝ่ายเดียว การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีต่อโรงเรียน จึงเป็นการเข้ามาเกี่ยวข้องและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเท่านั้น การจัดการศึกษาในชุมชนจึงไม่สามารถสนองความต้องการของผู้ปกครอง ได้แม้ว่าจะมีความพยายามที่จะให้โรงเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ในทางปฏิบัติยังคงมีปัญหาเพราะผู้ปกครอง ยังมีแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน

ดังนั้น จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) ว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากน้อยเพียงใด รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการดำเนินการมีอะไรบ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

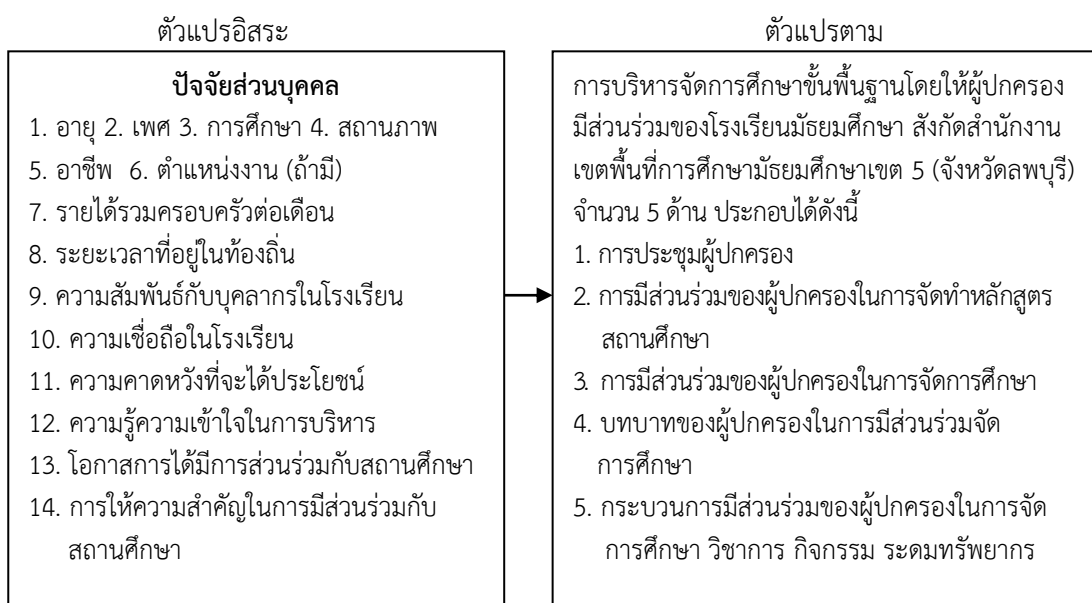
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี)
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี)

สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) สัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาจากเอกสาร (Document Study) ได้แก่ หนังสือ เอกสารทางวิชาการ ตำรา รายงาน คุชชีนิพนธ์ ส่วนข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามและแนวทางการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ปกครองของนักเรียน โดยมีคุณสมบัติเป็นผู้ปกครองที่บรรลุนิติภาวะ และดูแลรับผิดชอบเลี้ยงดูนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 22,657 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คน ได้ดังนี้

กลุ่มที่ 2 ประชากรที่จะเลือกเป็นผู้ให้ข่าวสารคนสำคัญ (Key Informant) คือ ประธานคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ของแต่ละโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 25 คน เครื่องมือได้แก่ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา และ สถิติเชิงอนุมาน

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 64.9 เป็นเพศหญิง ที่เหลือเป็นเพศชาย อายุโดยเฉลี่ย 45 ปี ร้อยละ 49.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 36.9 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ถึง อนุปริญญา และร้อยละ 13.9 จบการศึกษาระดับปริญญาโท หรือสูงกว่าการประกอบอาชีพ ร้อยละ 45.6 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 29.4 ประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ ที่เหลือประกอบอาชีพส่วนตัว รายได้ต่อเดือน ร้อยละ 44.6 มีรายได้ 20,001 บาท หรือมากกว่า ร้อยละ 41.2 มีรายได้ตั้งแต่ 15,001–20,000 บาท ที่เหลือมีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท ระยะเวลาที่พักอาศัยในจังหวัดลพบุรี ร้อยละ 62.4 พักอาศัยเป็นเวลานานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 20.6 พักอาศัยระหว่าง 1 – 5 ปี และที่เหลือพักอาศัยระหว่าง 6 – 10 ปี การรู้จักและคุ้นเคยกับบุคลากรของโรงเรียน ร้อยละ 70.6 ไม่รู้จักที่เหลือรู้จักและคุ้นเคยกับคณะผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ทั่วไป ความเชื่อมั่นต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ร้อยละ 51.5 มีความมั่นใจน้อย ร้อยละ 33.2 มีความมั่นใจปานกลาง และร้อยละ 15.2 มีความมั่นใจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา ร้อยละ 29.4 มีความรู้ความเข้าใจ ร้อยละ 25.0 ไม่มีความรู้ความเข้าใจ ที่เหลือมีความเข้าใจน้อย ปานกลาง และน้อยมาก การจัดการประชุม และการร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน มีความสนใจและมีความสำคัญ ร้อยละ 37.6 มีความสนใจและมีความสำคัญมาก ร้อยละ 32.2 มีความน่าสนใจและมีความสำคัญน้อย ที่เหลือน้อยที่สุด คุณภาพด้านความรู้ความสามารถทางการศึกษาของนักเรียน ร้อยละ 67.8 นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางการศึกษาของนักเรียน ระดับมาก และที่เหลือนักเรียนมีความรู้ ความสามารถทางการศึกษา ระดับ ปานกลาง

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity เนื่องจากค่า Tolerance มีค่าตั้งแต่ .579 ถึง .104 ซึ่งมากกว่า .1 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และ ตัวแปรตามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) ซึ่งมีค่าเท่ากับ .757 พบว่า ตัวแปรปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) ทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ 0.574 พบว่า การเปลี่ยนแปลงของระดับปัจจัยทางสังคม ขึ้นอยู่กับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) ร้อยละ 57.40 มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เมื่อปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .562 ทดสอบค่าสถิติทดสอบ F ปรากฏว่าค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่ามีตัวแปรอิสระปัจจัยทางสังคม อย่างน้อย 1 ตัว ที่สามารถพยากรณ์ผลการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี)

พบว่าผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ค่าคงที่ (B_0) เท่ากับ 1.962 มีค่า $t = 2.834$

ระยะเวลาที่พักอาศัย การจัดประชุม คุณภาพด้านความรู้ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา อาชีพ รู้จักและคุ้นเคยกับบุคลากร สถานภาพเกี่ยวข้องกับนักเรียน ระดับความเชื่อมั่น ความรู้ความเข้าใจ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้นสามารถแสดงสมการได้ ดังนี้

$$\text{Unstandardized } \hat{Y} = 1.962 + 0.421 X_1 + 0.091 X_2 + 0.137 X_3 + 0.226 X_4 + 0.437 X_5 + 0.355 X_6 + 0.268 X_7 + 0.242 X_8 + 0.137 X_9 + 0.074 X_{10}$$

จากสมการข้างต้นแสดงให้เห็นว่าปัจจัยทางสังคม เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1.962 หน่วย ระยะเวลาที่พักอาศัยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น .421 หน่วย การจัดประชุม เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น .091 หน่วย คุณภาพด้านความรู้ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น .137 หน่วย รายได้ต่อเดือน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น .226 หน่วย ระดับการศึกษา เพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น .437 หน่วย อาชีพเพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการ

การศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น .355 หน่วย รู้จักและคุ้นเคยกับบุคลากรเพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น .268 หน่วย สถานภาพเกี่ยวข้องกับนักเรียนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น .242 หน่วย ระดับความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น .137 หน่วย ความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น .074 หน่วย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการบริหารจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี) มีประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาและนำมาอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. ด้านกำหนดแผน นโยบายและยุทธศาสตร์ จาก ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย โดยมีข้อที่มีส่วนร่วมน้อยสุด คือ การมีส่วนร่วมในการทบทวนแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ ศรีจันทร์ (2548) พบว่าปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก คือขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุมา ศรีชัย (2546) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีปัญหาการมีส่วนร่วมที่สำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน ไม่มีเวลาเข้าไม่ชัดเจน ขาดแนวทางปฏิบัติ ขาดการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย โดยมีข้อที่มีส่วนร่วมน้อยสุด คือ การเป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากสถานศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจด้านหลักสูตรตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมให้ชุมชนรับทราบน้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการกำกับติดตามผลการใช้บประมาณ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมอยู่

ในระดับน้อย โดยมีข้อที่มีส่วนร่วมน้อยสุดคือ การให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางสนับสนุนและส่งเสริมภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ภาควง (2547) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วยปัญหาด้านบุคลากร ประสิทธิภาพ รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการงานการศึกษานอกโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบเคอร์รา (Beccerra, 1974) พบว่า การตัดสินใจปัญหาใด ๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียน ผู้บริหาร และตัวแทนชุมชนจะต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของชุมชนอีกทั้งพร้อมที่จะเข้าร่วมกับชุมชนได้ทุกโอกาส

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จากผลการวิจัยพบว่า มีการส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย โดยมีข้อที่มีส่วนร่วมน้อยสุดคือ การเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษาต่อชุมชนและสาธารณชน อาจเป็นเพราะ สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฮย์ (Hay, 1981) พบว่า บุคคลที่มีสถานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปกรณ์ กันอุปัท (2548) พบว่า สถานะทางเศรษฐกิจทั่วไป และในชุมชนนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย โดยมีข้อที่มีส่วนร่วมน้อยสุดคือ การวางแผนการนิเทศของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะชุมชนเห็นว่าเรื่องการวางแผนการนิเทศติดตามผลเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ ไม่ใช่เรื่องของชุมชนที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาลินี ภิรมพรทรัพย์ (2544) พบว่า การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของชุมชน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการบริหารการศึกษานอกโรงเรียนในระดับน้อย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รจนา สุวรรณภา (2546) พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา คือ การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนขาดความต่อเนื่อง ชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือให้คำปรึกษาแนะนำ

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสัมภาษณ์สามารถอภิปรายผลในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมกำหนดแผน นโยบายและยุทธศาสตร์ มีแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่สำคัญ คือ การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาในชุมชนเป็นคณะกรรมการ พร้อมทั้งจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และภารกิจในการกำหนดแผน นโยบายและยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สุมาลี สังข์ศรี (2545) ได้สรุปแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้นชุมชนสามารถเข้ามามีร่วมเป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ หรือช่วยงานในภาระหน้าที่ที่ต่างกันออกไป โดยกำหนดบทบาท หน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้รู้ว่ามีใครบ้างที่มีส่วนร่วมได้ และจะเข้ามามีร่วมได้อย่างไร

2. ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่สำคัญคือการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ในชุมชนที่มีความรู้ร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา อบรมให้ความรู้ความเข้าใจ และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุทธศาสตร์ สิงห์แก้ว (2549) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่หนองบัวลำภู พบว่า ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นคือ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น และสอดคล้องกับ สุมาลี สังข์ศรี (2545) ได้สรุปแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง มิใช่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมได้เฉพาะคณะกรรมการหรือคนบางกลุ่ม

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา มีแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่สำคัญคือการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ทราบ และเห็นสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดแนวทางและวิธีการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชน เพราะการบริหารงานของสถานศึกษาอยู่ภายใต้ระเบียบ นโยบาย และกฎเกณฑ์ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งทำให้คณะกรรมการชุมชนบางคนไม่ทราบถึงสภาพความต้องการของสถานศึกษาที่แท้จริงสอดคล้องกับศูนย์ส่งเสริมการศึกษาดูตามอัธยาศัย (2544) ได้กำหนดมาตรการทางกฎหมาย หรือกฎ ระเบียบอื่นๆ ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นหนึ่งในมาตรการจูงใจในการส่งเสริมการจัดการศึกษาดูตามอัธยาศัย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ แนนซี (Nancy, (1998) ที่พบว่าการปฏิรูปการศึกษาจะดำเนินไปได้ด้วยดี จะต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงบทบาทหน้าที่ของกรรมการหรือสภาพต่าง ๆ จึงต้องมีการอบรมบุคลากรและบุคคลที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจถึงขอบข่ายบทบาทหน้าที่ของกันและกัน ร่วมมือกันทำงานอย่างใกล้ชิด เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ร่วมกันวางไว้

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่สำคัญ คือ การจัดงบประมาณสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ สร้างเครือข่ายในชุมชน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโดยตรงในการประสานงาน และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพราะการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นการเกื้อหนุนซึ่งกันและกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยใช้บุคคลเป็นผู้เชื่อมความสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิคม ทองอร (2547) พบว่า การแต่งตั้งครูทำหน้าที่รับผิดชอบหมู่บ้านในเขตบริการเป็นวิธีการหนึ่งในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่สำคัญคือ สถานศึกษาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาในชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการการนิเทศติดตามและประเมินผลของสถานศึกษา จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อทำความเข้าใจและวางแผนการนิเทศ มีเครื่องมือในการนิเทศติดตามประเมินผล กำกับ ติดตาม ทบทวน และมีเว็บไซต์ของสถานศึกษาให้ชุมชนได้ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ ธวัช วิบูลย์ชาติ (2550) พบว่า ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ และการให้ความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นขั้นตอนหนึ่งของการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรนำผลการศึกษาที่ได้เสนอต่อผู้บริหารระดับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โดยกำหนดเป็นนโยบาย และมาตรการในการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สู่การพัฒนาคนและสังคม ที่ยั่งยืนต่อไป

2. จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่อยากเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา แต่โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญ โดยมองว่าผู้ปกครองมีพื้นฐานการศึกษาต่ำ ไม่มีความรู้ด้านการบริหารและจัดการศึกษา เข้ามาสร้างอิทธิพลและแสวงหาผลประโยชน์ในโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จึงควรให้มีการจัดกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำ เชิญผู้แทนผู้ปกครองหรือผู้แทนชุมชน หรือผู้แทนองค์กรต่าง ๆ ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาให้มากขึ้นโดยมุ่งเน้นถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเป็นสำคัญ

3. การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดแผนนโยบาย ยุทธศาสตร์ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โรงเรียนควรทำหนังสือเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเพื่อร่วมกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ควรให้การสนับสนุน ผู้ปกครองร่วมตรวจสอบและมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แล้วนำเสนอต่อที่ประชุมของผู้ปกครองประจำปี มีการบูรณาการหลักสูตร จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และเชิญผู้ปกครองที่สนใจเข้าร่วม ควรมีกิจกรรมพัฒนาความรู้ ความรัก ความสามัคคี ในสถาบันเข้ามาในหลักสูตร ๆ ต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน แล้วนำผลไปพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์มากขึ้น เน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี มีการเชื่อมโยงกันทุกกลุ่มสาระ อ่านแล้วเข้าใจง่ายและส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียนให้มีสีสัน มีความหลากหลาย นักเรียนกล้าคิดกล้าแสดงออก และมีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคีในชาติ รักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของประเทศไทย

บรรณานุกรม

ธวัช วิบูลย์ชาติ. (2550). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- นิคม ทองอร. (2547). การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนอนุบาล
เชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ปกรณ กัญญ์พัฑ. (2548). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก
จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ประสิทธิ์ ศรีจันทร์. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา. สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- มาลินี ธิบรรณทรัพย์. (2544). ศึกษาการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหาร
การจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพของชุมชน อำเภอบางคล้า จังหวัด
ฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ยุทธศาสตร์ สิงห์แก้ว. (2549). การพัฒนาบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโรงเรียน
บ้านโนนสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. สารนิพนธ์
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รจนา สุวรรณภา. (2546). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.
สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุกัญญา ภาคภูมิ. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอก
โรงเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุมาลี คัมชัยสกุล. (2543). รายการวิจัยเรื่องบทบาทของครูและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการศึกษาของเด็กปฐมวัยในเขตเมืองเชียงใหม่. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.